

BeleidsVisie

*Ondernemen
moet leuk zijn*

Jos Kleiboer
Directeur Beleid
Koninklijke Metaalunie

MKB-Nederland heeft een ondernemersagenda opgesteld, waarin een aantal uitdagingen en oplossingsrichtingen voor de toekomst worden geschetst vanuit het perspectief van het mkb. Er moet niet alleen gesproken worden over het mkb, maar ook rekening worden gehouden met de specifieke situatie van een mkb-bedrijf. Per slot van rekening is meer dan 90% van de bedrijven kleiner dan vijftig werknemers. De eerste uitdaging waar aandacht aan besteed moet worden, is het op gang brengen van de economie na corona en dat vraagt om herstel van het investeringsvermogen van bedrijven. Daar horen geen lastenverzwaringen bij!

In de ondernemersagenda staat het versterken van het verdienvermogen van het mkb centraal. Dat vraagt om een ambitieuze investeringsagenda én om het versterken van het ondernemerschap. Ondernemers vormen de basis van het

Nederlands verdienvermogen. En is daarmee de basis voor onze brede welvaart. Van groot tot klein: ondernemers dragen onze economie. Nederland kan trots zijn op haar ondernemerschap. In de maakindustrie zien we veel ondernemers dagelijks met enorm veel passie voor hun vak hun bedrijf leiden. En daar gaat het om: ondernemen moet leuk zijn, om het enthousiasme en de creativiteit van de mkb-ondernemer vast te houden.

Een onderwerp waardoor leuk ondernemen onder druk staat, is regeldruk. Een ondernemer moet van alles regelen en kennis hebben van veel regels en wetten. En dat naast het echte ondernemerschap op de werkvloer. Steeds vaker wordt gedacht dat ongewenste situaties of problemen met nieuwe regels ondervangen kunnen worden. Er gaat ergens iets mis en hup, daar is weer een nieuwe regel of een nieuw formulier wat het probleem oplost. Dit is echter niet de weg vooruit.

Maak ondernemerschap weer uitvoerbaar. Dan wordt ondernemen leuker en neemt het verdienvermogen van het mkb in Nederland toe. Daar wordt iedereen beter van!

In deze editie

Arbocatalogus is fundament voor veilig en gezond werken

Add-On-programma's voor technisch onderwijs bevorderen instroom

Laat woningbouwopgave samengaan met goed industriebeleid

Versterk de innovatiekracht van ondernemers zelf

Een andere kijk op heffingen en normen

Verkorte WW-duur verkeerde prikkel

Blijf investeren in mkb exportpotentieel

Toepassing beleidsregel bedreigt voortbestaan Arbocatalogi

Arbocatalogus is fundament voor veilig en gezond werken

Het toepassen van de herziene beleidsregel Arbocatalogi (juli 2019) heeft ertoe geleid dat veel Arbocatalogi de afgelopen tijd negatief zijn getoetst. De nieuwe toetsingswijze leidt ertoe dat sectorale werkgeverspartijen overwegen afscheid te nemen van de arbocatalogus. Dit zou een forse stap terug zijn, omdat jarenlang is geïnvesteerd in kwalitatief goede oplossingen die hebben bijgedragen aan het veilig en gezond werken in de sector. Inspectie SZW zou daarom weer een marginale toetsing moeten uitvoeren.

De Arbowet biedt werkgevers en werknemers veel ruimte om zelf invulling te geven aan veilig en gezond werken. In de wet worden met name normen geformuleerd. Welke maatregelen worden genomen om deze normen na te leven, wordt aan de bedrijven zelf overgelaten. Dit soort maatregelen kunnen worden vastgelegd in een arbocatalogus. In een arbocatalogus beschrijven werkgevers- en werknemersorganisaties gezamenlijke afspraken over de wijze waarop zij (gaan) voldoen aan de doelvoorschriften van de overheid. De catalogus beschrijft technieken en manieren, goede praktijken, normen en praktische handleidingen voor veilig en gezond werken. Metaalunie heeft met sociale partners de arbocatalogus (5xbeter) ontwikkeld, welke niet meer weg te denken is binnen de sector!

Nieuwe en gewijzigde arbocatalogi worden door de Inspectie SZW getoetst. Arbocatalogi die met positief resultaat zijn getoetst, vormen het uitgangspunt voor het toezicht en de handhaving door de Inspectie SZW. Bij het toetsen van de arbocatalogi wordt beoordeeld of de voorge-

stelde maatregelen en voorzieningen invulling geven aan de genoemde voorschriften en of ze in overeenstemming zijn met de stand van de wetenschap en professionele dienstverlening.

Als gevolg van de nieuwe beleidsregel toetsing arbocatalogi wordt een aantal arbocatalogi momenteel niet goedgekeurd. Brancheorganisaties ervaren de door de Inspectie SZW gehanteerde werkwijze als formalistisch en niet aansprekend en constateren dat de Inspectie SZW zeer gedetailleerd voorschrijft hoe een oplossing eruit moet zien. De Inspectie stelt in haar huidige werkwijze teveel juridische eisen aan de tekst en verwijst naar wetsartikelen en onderdelen daarvan, waaraan de overeengekomen oplossing moet voldoen. Bedrijven die zo'n gedetailleerde arbocatalogus zouden moeten toepassen, lopen vast in regels en in onbegrip en zullen juist geen gebruik maken van een arbocatalogus.

De arbocatalogus wordt opgesteld door werkgevers en werknemers, hierin ondersteund door deskundigen. Zij formuleren de gekozen oplossing zodanig, dat zij past bij de branche. Daarmee wordt bereikt, dat de leden van de branche het probleem herkennen en de gekozen oplossing als passend ervaren. De toetsing door Inspectie SZW zou daarom marginaal moeten zijn. Maak geen wetboek van de arbocatalogus, maar houdt hem in stand als leidraad voor veilig en gezond werken. Daar zijn alle partijen mee geholpen: win-win-win!

Debbie Motman
Beleidsmedewerker Arbo
motman@metaalunie.nl

Uit Zweden:

Add-On-programma's voor technisch onderwijs bevorderen instroom

Anne Marie Heij

Beleidssecretaris Onderwijszaken
heij@metaalunie.nl

Het lijkt nog steeds niet te lukken met instroom in technisch onderwijs. Nederlandse gegevens tonen aan dat de groei in aandeel techniek afslakt voor de meeste niveaus. Andere landen doen dat beter zoals Zweden. Daar kent men Add-On-programma's voor studenten die een studie kiezen, die niet past bij hun vooropleiding. Ze worden wel toegelaten, maar volgen eerst een programma dat hun vooropleiding verrijkt met kennis en vaardigheden voor de gekozen studie.

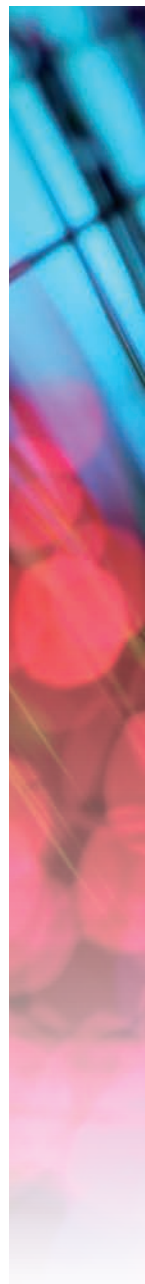
Instroom in technische opleidingen is al decennialang een hot item. Technische sectoren, waaronder het MKB-metaal investeren miljoenen euro's in instroombevordering. Zo gaat er jaarlijks al € 1,5 miljoen van uit het opleidingsfonds OOM, naar het Platform Talent voor Technologie voor ondersteu-

ning in primair en voorgezet onderwijs. Ook verderop in de onderwijsketen is er ondersteuning en promotie in geld en menskracht.

Een belangrijk pijnpunt in de keuze voor een technische opleiding is dat een student in het algemeen over een passend vakkenpakket en dito vooropleiding moet beschikken. Het gaat dan vooral om exacte vakken. Als je die niet hebt, ligt een technische vervolgopleiding niet voor hand, terwijl dat niet zegt dat iemand dat niet kan of niet wil. Een leerling kan eerder een keuze hebben gemaakt voor wel of niet een exact vakkenpakket om heel andere redenen. Bijvoorbeeld omdat vrienden dat ook niet deden, een vervelende docent of gebrek aan zelfvertrouwen of beroepsbeeld. Meisjes hebben daar in het algemeen meer last van dan jongens. Verderop in het opleidingstraject is dat nauwelijks meer te repareren. Iemand lijkt dan verloren voor

een technische opleiding of loopbaan. Dit pleit voor reparatiemogelijkheden, juist in het begin van iemands loopbaan. Daar is ons onderwijs niet op ingericht. Mbo spijkt nauwelijks bij. Hbo en wo doen meer. Hbo met bijspijkercurricula voor wiskunde, 21+ toelatingstoetsen en wo met colloquium doctum-toelating. Meestal gaat het dan om 21+ studenten.

Add-On-programma's voor studenten die een studie kiezen, die niet past bij hun vooropleiding kunnen een oplossing bieden. Secundaire curriculumvorming wordt dit ook wel genoemd. Vooral meisjes profiteren daarvan, zo blijkt uit Zweedse cijfers en overall neemt de instroom in technische opleidingen toe. Dergelijke programma's zouden ook standaard in het Nederlandse onderwijssysteem moeten worden aangeboden, juist bij de toelating tot een opleiding. Zo kunnen jongeren langer blijven kiezen wat bij hen past.

Ruimte voor ondernemen

Laat woningbouwopgave samen- gaan met goed industriebeleid

Derk Jan Meijer

Beleidssecretaris Deregulering /
Ruimtelijke Ontwikkeling
meijer@metaalunie.nl

Een van de uitdagingen waar Nederland de komende jaren voor staat, is het koesteren en stimuleren van de belangrijke Nederlandse maakindustrie. En dat is nodig om deze bedrijven de ruimte te geven om te kunnen ondernemen. Fysieke ruimte voor uitbreidingen of wijzigingsplannen en de daarbij horende milieuruimte. Die ruimte wordt namelijk steeds meer beperkt en dat is zorgelijk.

De industrie moet de ruimte krijgen om te groeien en de bedrijfswijzigingen en innovaties door te voeren die noodzakelijk zijn om concurrerend te blijven. Koninklijke Metaalunie is ook voor de bouw van meer woningen. Maar voorkomen moet worden dat deze woningen op verkeerde locaties worden ingepland. Dus niet te

dicht bij belangrijke bedrijventerreinen, waardoor de zogenaamde oprukkende woningbouwproblematiek zich voordoet en naastgelegen bedrijven(terreinen) volledig op slot gezet worden. Woningbouw gaat dan onnodig ten koste van belangrijke industriële bedrijvigheid en werkgelegenheid. En dat moeten we niet willen. Dat vraagt om een goede landelijke regie voor grote woningbouwlocaties. In veel gemeenten zijn de bedrijventerreinen verantwoordelijk voor 30 tot 50 % van alle

directe en indirecte werkgelegenheid. Met andere woorden cruciaal voor een goede, sociale, diverse lokale en regionale arbeidsmarkt.

De boodschap is helder: daar waar grootschalige woonlocaties worden ingepland, moet in die plannen voldoende ruimte overblijven voor industrie en bedrijventerreinen. Zorg voor uitbreidings-, wijzigings- en milieuruimte zodat deze bedrijven(terreinen) een goed investeringsklimaat blijven behouden om door te ontwikkelen. En daarmee ook een zeer grote maatschappelijke rol te kunnen blijven vervullen voor Nederland.

Laten we bedrijven vooropzetten

Versterk de innovatiekracht van ondernemers zelf

Rard Metz

Programmamanager
Smart Industry & Teqnow
metz@metaalunie.nl

2021 is het jaar van de technologieplannen. Innovatie gaat bedrijven helpen het tekort op de arbeidsmarkt te verzachten en de concurrentiepositie te verstevigen. Ook voor de maatschappelijke uitdagingen zoals de klimaatcrisis gaat innovatie zoals digitalisering een belangrijk hulpmiddel zijn. Dat is fijn voor de bedrijven die zich hiermee uit de crises kunnen innoveren. Maar dan is het essentieel dat we die bedrijven steunen met de plannen waarmee ze zelf komen.

De beleidsmolens draaien op volle toeren en aangezien geld praktisch gratis is vliegen de honderden miljoenen je om de oren. Aan ideeën geen gebrek, er is veel mogelijk en er worden met Artificial Intelligence en high computing prachtige visioenen en perspectieven geschetst. Als je kijkt naar het kennisniveau van de mensen die zich daarmee bezighouden kunnen dat gewoon geen slechte ideeën zijn.

Maar zijn deze visioenen wel realistisch of wordt er met heel veel slimheid veel geld gestoken in luchtkastelen? Ook daar wordt serieus over nagedacht. In de discussies en inspiratiesessies wordt veel tijd gestoken om het bedrijfsleven

te bereiken. Want, en zo is het, als iets een goed idee is wordt het al snel een slecht of kansloos idee als er geen navolging is.

Er wordt flink gepuzzeld over het vraagstuk hoe bedrijven in beweging te brengen zijn. Terwijl dit toch tamelijk eenvoudig is. Immers als er een voordeel in zit voor een bedrijf, of een productieketen is de actie snel ingezet. Dat kan direct voordeel zijn, maar het kan ook strategisch zijn. Wat er beslist nodig is, is een perspectief dát er een realistisch voordeel is. Als bedrijf of als deel van een ecosysteem wórd je er beter van als de goed bedachte innovatie wordt toegepast. Dat perspectief is er vaak wel, maar veelal abstract en er wordt een positief resultaat ingeboekt zonder dat er een resultaat is.

Het alternatief waar dan vaak over wordt gesproken is de inzet van menskracht, mensen die met goed bedoelde intenties bij ondernemers langs de deur gaan om ze 'uit te leggen' dat ze het veel beter kunnen doen. Zo wordt er ongevraagd geleurd met ideeën waar niemand nog op zit te wachten, hoe goed bedoeld ook. Beter is het om menskracht in te zetten om innovaties die door bedrijven zélf kenbaar worden gemaakt te versterken met kennis, netwerk en concreet advies. Laten we daar het gratis geld op gaan inzetten.

Ondernemersklimaat verbeteren:

Een andere kijk op heffingen en normen

Sinds jaar en dag kennen we in Nederland een inkomstenbelasting die progressief is; naarmate men meer inkomsten heeft, betaalt men meer belasting. Dit systeem levert een evenwichtige inkomensverdeling op en lijkt ook houdbaar richting de toekomst. Hoe anders is dat bij onze energiebelasting. Deze belastingen kennen een omgekeerd (degressief) systeem; hoe meer energie je gebruikt, hoe minder belasting je betaalt over je laatst gebruikte kWh's of kubieke meters gas. Misschien moeten we hiervan af en overschakelen op directe heffing van CO₂.

Natuurlijk zou je die dan verstandig moeten invoeren, zoals het ook voor zich spreekt dat je moet voorkomen dat de grote CO₂-uitstoters het land verlaten. Maar een zekere verschuiving op dit vlak of op z'n minst onderzoek daarnaar is gewenst en zou het ondernemersklimaat van Nederland per saldo wel eens ten goede kunnen komen.

Er is nog een fenomeen waarvan het houdbaarheidsgehalte op termijn wel eens onder druk zou kunnen komen te staan. De overheid wil graag volledige werkgelegenheid, maar belast arbeid met fiscale heffingen. Gelijktijdig wil de overheid graag voorkomen dat verlies van grondstoffen optreedt, maar blijft zij achter met het koppelen van heffingen aan grondstoffen of met het anderszins normerend optreden bij grondstofgebruik.

Ook hier zou een zekere verschuiving op dit vlak of op z'n minst onderzoek daarnaar ertoe kunnen leiden dat menselijk kapitaal betaalbaarder wordt voor ondernemers onder gelijktijdige toename van de beschikbaarheid van grondstoffen voor diezelfde ondernemers.

Gerard Wyfker

Beleidssecretaris Milieu en Energie
wyfker@metaalunie.nl

Versoepeling ontslagrecht in het geding:

Verkorte WW-duur verkeerde prikkel

Jos van de Werken

Beleidssecretaris Sociale Zaken
werken@metaalunie.nl

In een soort zoektocht naar een heilige graal wat betreft versoepeling van het ontslagrecht, komen politici soms met ideeën op de proppen die aan zowel werknemers als werkgeverskant op zijn minst verbazing opwekken. Het idee voor een kortere WW-duur is er zo een. De gedachte erachter is dat mensen meer geprikkeld zijn om na ontslag sneller een baan te vinden. Maar dit werkt juist richting een versoepeld ontslagrecht averechts: hoe korter de WW-duur, hoe vaster de arbeidscontracten.

Laat ik voorstellen dat de mkb-maaksector er helemaal niet op zit te wachten afscheid te nemen van zijn vakmensen. Integendeel: er is in onze sector al jarenlang een behoefte aan goed opgeleide vakmensen. Vakmensen worden daarom het liefst voor

langere tijd gebonden om de kennis en praktijkervaring binnen een bedrijf te continueren. Vakmanschap is ook een van die kenmerken die voor ons als sector van levensbelang is, want onze medewerkers hebben een opleidingsniveau gecombineerd met de juiste kennis als bagage om het werk naar volle tevredenheid uit te kunnen voeren. Het geeft de sector een betrouwbaar en aantrekkelijk imago voor werkenden en werkzoekenden. In onze bedrijfstak is er wel een flexibele schil, maar in verhouding met vele andere takken van sport in zeer beperkte mate.

Toch kan het altijd gebeuren dat er om wat voor een reden dan ook afscheid genomen moet worden van een medewerker. Dat zal in geen andere sector anders zijn. Maar wanneer we al inzetten op werknaar-werk trajecten en transitievergoedingen die ruimte

scheppen voor een versoepeld ontslagrecht is een paardenmiddel als verkorting van de WW-duur niet nodig. Als er al een prikkel vanuit gaat om sneller aan een baan te komen, is die prikkel voor onze sector helemaal niet nodig.

Zoals al eerder gezegd: bedrijven staan juist te springen om medewerkers en goed opgeleide vakmensen zijn welkom. Sterker nog: ook van zij-instromers wordt werk gemaakt. Kortom: een baan bij een mkb-maakbedrijf is in de meeste gevallen een baan voor het leven, die kans biedt uit te blinken met een bepaalde expertise en uit te groeien tot een gewaardeerd vakmens. Wie dat vandaag ziet zitten, is morgen van harte welkom bij een van de vele mkb-maakbedrijven. Dat is de enige juiste prikkel om snel een baan te vinden, in tegenstelling tot een verkorte WW-duur.

**Goed werkende supply chain
cruciaal voor industrie**

Blijf investeren in mkb exportpotentieel

Paul Verlinden
Beleidssecretaris
Internationaal Ondernemen
verlinden@metaalunie.nl

Het verzwakken van de exportondersteuning is het vertragen van economisch herstel. Een gezonde economie en export gaan hand in hand. Immers, een derde van de omzet van bedrijven en een derde van de banen in Nederland zijn afhankelijk van de export.

Voor veel mkb-ondernemers zal de toekomstige groei uit export moeten komen en zij kunnen daarbij hulp goed gebruiken. Richt die hulp zo in dat Europa voor de mkb'er straks geen geheimen meer kent. En zorg er voor dat Europa door het mkb als echte thuismarkt wordt beschouwd, want daar ligt voor heel veel bedrijven nog een hele hoop potentie. Dat zou nog wel eens geholpen kunnen worden door de wens vanuit het Europese bedrijfsleven steeds meer te kijken naar

toelevering binnen handbereik. Want als corona ons iets geleerd heeft, is dat een goed werkende supply chain cruciaal is voor de industrie waar de ketenafhankelijkheid groot is.

De kleine mkb-ondernemer van vandaag is de Europese of zelfs mondiaal opererende speler van morgen. Dus moet de regeling voor startende exporteurs niet worden wegbezuinigd en moet er vol ingezet worden op digitalisering van de handelsbevordering. Voer daarbij een pro-Europees beleid want ook dat helpt het mkb te groeien buiten Nederland. Een beleid dat streng toezicht houdt op het gelijke speelveld binnen de EU, maar ook dat van tussen de EU en de rest van de wereld.

Vrije handelsverdragen met andere handelspartners zullen tot stand moeten komen, want die zorgen voor meer kansen dan bedreigingen voor onze economie. Dat heeft het verleden ons wel geleerd.

Koninklijke Metaalunie is met bijna 15.000 leden de grootste ondernemersorganisatie voor het MKB-metaal. De leden hebben samen een omzet van meer dan 30 miljard euro en bieden werkgelegenheid aan zo'n 180.000 mensen.

**koninklijke
metaalunie**

**De Ondernemersorganisatie
voor het MKB-metaal**

Einsteinbaan 1
3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl
Telefoon 030 - 605 33 44